

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาการใช้ ปัญหาในการใช้ และความต้องการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อให้งานวิจัยสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงกำหนดวิธีการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในเรื่องเกี่ยวกับห้องสมุดศิลปะและนักศึกษาศิลปะ และการออกแบบ ทั้งจากหนังสือและเอกสารที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
2. ศึกษาสภาพห้องสมุดศิลปะในด้านการบริหาร วัสดุห้องสมุด บุคลากร ตลอดจนการจัดบริการต่าง ๆ ของห้องสมุดต่อไปนี้ คือ หอสมุดสาขา วังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ห้องสมุดคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากเอกสาร การสำรวจเบื้องต้นและสัมภาษณ์บรรณารักษ์ห้องสมุดแต่ละแห่ง
3. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บและรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
4. ทดสอบแบบสอบถามกับนักศึกษาศิลปะและการออกแบบระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 5 แห่ง โดยเลือกทดสอบกับนักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ 10 คน แขนงสถาปัตยกรรม 10 คน และแขนงศิลปะประยุกต์ 10 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน
5. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแจกให้แก่นักศึกษาศิลปะและการออกแบบระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้ายที่ลงทะเบียนในภาคต้นปีการศึกษา 2537 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษา 8 คณะ ใน 5 สถาบัน จำนวนทั้งสิ้น 436 ชุด
6. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
7. สรุปและรายงานผลการวิจัย โดยนำผลการวิจัยมาสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย ทดสอบสมมติฐาน และเปรียบเทียบกับวรรณกรรม ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาศิลปะและการออกแบบ ระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้ายที่ลงทะเบียนเรียนในภาคต้น ปีการศึกษา 2537 ในแขนงจิตรกรรมฯ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ ทั้งนี้รวมถึงสาขาวิชาศิลปะที่เรียกชื่อต่างออกไปในแต่ละสถาบัน แต่หมายถึงศิลปะด้านทัศนศิลป์และศิลปะประยุกต์ที่มีการเรียนการสอนในคณะวิชาทางศิลปะและการออกแบบในภาควิชาหรือสาขาวิชาต่าง ๆ จาก 8 คณะ 5 สถาบัน ต่อไปนี้ (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, กองวิชาการ, 2532)

1. มหาวิทยาลัยศิลปากร เปิดสอนคณะวิชาด้านศิลปะและการออกแบบ 3 คณะ ได้แก่

1.1 คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ เปิดสอนระดับปริญญาตรีในภาควิชาจิตรกรรม ภาควิชาประติมากรรม ภาควิชาภาพพิมพ์ และภาควิชาศิลปะไทย

1.2 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เปิดสอนระดับปริญญาตรี ในภาควิชาสถาปัตยกรรม

1.3 คณะมัณฑนศิลป์ เปิดสอนระดับปริญญาตรีในภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ ภาควิชาออกแบบนิเทศศิลป์ ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา และภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา

2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดสอนคณะวิชาด้านศิลปะและการออกแบบ 2 คณะ ได้แก่

2.1 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เปิดสอนระดับปริญญาตรีในภาควิชาออกแบบอุตสาหกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรม และภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม

2.2 คณะศิลปกรรมศาสตร์ เปิดสอนระดับปริญญาตรีในภาควิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาดนตรีศิลป์ ภาควิชาดุริยางคศิลป์ และภาควิชานาฏศิลป์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะไม่นำนิสิตภาควิชาดุริยางคศิลป์ และภาควิชานาฏศิลป์มาเป็นประชากร เนื่องจากนิสิต 2 ภาควิชาดังกล่าวศึกษาศิลปะด้านศิลปะการแสดง ซึ่งมีการเรียนการสอนต่างไปจากนักศึกษาด้านทัศนศิลป์และศิลปะประยุกต์

3. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง เปิดสอนคณะวิชาด้านศิลปะและการออกแบบ 1 คณะ ได้แก่

3.1 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เปิดสอนระดับปริญญาตรีในภาควิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน ภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม และภาควิชานิเทศศิลป์

4. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เปิดสอนคณะวิชาด้านศิลปะและการออกแบบ 1 คณะ ได้แก่

4.1 คณะวิจิตรศิลป์ เปิดสอนระดับปริญญาตรีในภาควิชาจิตรกรรม ภาควิชาประติมากรรม ภาควิชาภาพพิมพ์ และภาควิชาศิลปะไทย

5. มหาวิทยาลัยขอนแก่น เปิดสอนคณะวิชาด้านศิลปะและการออกแบบ 1 คณะ ได้แก่

5.1 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เปิดสอนระดับปริญญาตรีในภาควิชาสถาปัตยกรรม

จากนั้นทำการแบ่งกลุ่มนักศึกษาศิลปะและการออกแบบออกเป็น 3 แขนงวิชา คือ แขนงจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ ทั้งนี้ เพราะในทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะและการออกแบบเห็นว่าการศึกษาในแขนงจิตรกรรมฯ มุ่งเน้นให้นักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะซึ่งเน้นคุณค่าทางสุนทรียภาพและความงาม เพื่อสนองความต้องการของตนเองเป็นหลัก (พิชญ์ ศุภนิมิตร, สัมภาษณ์ 6 ตุลาคม 2536) ส่วนการศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม ซึ่งแม้จะจัดว่าสถาปัตยกรรมเป็นศิลปะการออกแบบประเภทหนึ่ง แต่ก็แตกต่างไปจากงานสร้างสรรค์ศิลปะในสาขาอื่น ๆ เนื่องจากสถาปัตยกรรมสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย และวิชาการด้านสถาปัตยกรรมจะเกี่ยวข้องกับศาสตร์ในสาขาวิชาอื่น ๆ หลายสาขาวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา เป็นต้น (อรศิริ ปาณิน, สัมภาษณ์ 5 ตุลาคม 2536) ขณะที่การศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นให้นักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานการออกแบบในด้านต่าง ๆ เช่น การออกแบบตกแต่งภายใน การออกแบบผลิตภัณฑ์ การออกแบบนิเทศศิลป์ เป็นต้น ซึ่งผลงานการออกแบบมุ่งที่ประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวันเป็นสำคัญ (มาโนช กงกะนันท์, สัมภาษณ์ 20 กันยายน 2536)

เมื่อจำแนกนักศึกษาออกเป็น 3 แขนงวิชาดังกล่าวข้างต้นแล้ว จึงนำนักศึกษาจากภาควิชาต่าง ๆ ในแต่ละคณะและแต่ละมหาวิทยาลัย รวมในแต่ละแขนงวิชาดังนี้

นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ประกอบด้วยนักศึกษาจากภาควิชาจิตรกรรม ภาควิชาประติมากรรม ภาควิชาภาพพิมพ์ และภาควิชาศิลปะไทย คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร และคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และนิสิตภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รวมประชากรแขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 168 คน

นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม ประกอบด้วยนักศึกษาจากภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยขอนแก่น และนิสิตภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รวมประชากรแขนงสถาปัตยกรรม จำนวน 239 คน

นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ ประกอบด้วยนักศึกษาจากภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ ภาควิชาศิลปะศิลป์ ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา และภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นักศึกษาภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน ภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม และภาควิชาศิลปะศิลป์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง นิสิตภาควิชาออกแบบอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และนิสิตภาควิชาอนุมิติศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รวมประชากรแขนงศิลปะประยุกต์ จำนวน 307 คน

รวมจำนวนประชากรทุกแขนงวิชา จำนวน 714 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ตามแขนงวิชาที่ศึกษา กำหนดตัวอย่างแต่ละแขนงวิชา โดยอาศัยตารางสำเร็จรูปของ Krijcie และ Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละแขนงวิชา ดังนี้

1. แขนงจิตรกรรมฯ	จำนวน	119	คน
2. แขนงสถาปัตยกรรม	จำนวน	148	คน
3. แขนงศิลปะประยุกต์	จำนวน	169	คน
รวมกลุ่มตัวอย่างทุกแขนงวิชา	จำนวน	436	คน

3. การสุ่มตัวอย่าง

เมื่อคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว จึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรแบบแบ่งชั้นหรือพวง (Stratified Random Sampling) จากประชากรเป้าหมายตามสัดส่วนของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบในแต่ละแขนงวิชา โดยจำแนกตามแขนงวิชาภายใต้แขนงวิชาจะจำแนกออกเป็นคณะและสถาบัน พร้อมทั้งภาควิชาหรือสาขาวิชาของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะและสถาบัน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแขนงวิชา

แขนงวิชา/สถาบัน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สาขาวิชา	รวม	สาขาวิชา	รวม
1. <u>แขนงจิตรกรรมฯ</u>				
1.1 <u>คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและ ภาพพิมพ์ /มศก.</u>		56		40
- ภาควิชาจิตรกรรม	21		15	
- ภาควิชาประติมากรรม	8		6	
- ภาควิชาภาพพิมพ์	17		12	
- ภาควิชาศิลปะไทย	10		7	
1.2 <u>คณะวิจิตรศิลป์/มช.</u>		97		69
- ภาควิชาจิตรกรรม	22		16	
- ภาควิชาประติมากรรม	24		17	
- ภาควิชาภาพพิมพ์	19		13	
- ภาควิชาศิลปะไทย	32		23	
1.3 <u>คณะศิลปกรรมศาสตร์/จพ.</u>		15		10
- ภาควิชาทัศนศิลป์ สาขาจิตรกรรม	9		6	
- ภาควิชาทัศนศิลป์ สาขาประติมากรรม	3		2	
- ภาควิชาทัศนศิลป์ สาขาภาพพิมพ์	3		2	
รวม		168		119
2. <u>แขนงสถาปัตยกรรม</u>				
2.1 <u>คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/มศก.</u>		59		37
- ภาควิชาสถาปัตยกรรม	59		37	
2.2 <u>คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/จพ.</u>		104		64
- ภาควิชาสถาปัตยกรรม	76		47	
- ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม	28		17	
2.3 <u>คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/สจล.</u>		54		33
- ภาควิชาสถาปัตยกรรม	54		33	
2.4 <u>คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/มช.</u>		22		14
- ภาควิชาสถาปัตยกรรม	22		14	
รวม		239		148

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แขนงวิชา/สถาบัน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สาขาวิชา	รวม	สาขาวิชา	รวม
3. <u>แขนงศิลปะประยุกต์</u>				
3.1 <u>คณะมัณฑนศิลป์ /มศก.</u>		129		71
- ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน	36		20	
- ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์	18		10	
- ภาควิชาศิลปะสถาปัตยกรรม	27		15	
- ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา	28		15	
- ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา	20		11	
3.2 <u>คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/สจล.</u>		138		76
- ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน	41		23	
- ภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม	64		35	
- ภาควิชาศิลปะสถาปัตยกรรม	33		18	
3.3 <u>คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/จพ.</u>		20		11
- ภาควิชาออกแบบอุตสาหกรรม	20		11	
3.4 <u>คณะศิลปกรรมศาสตร์/จพ.</u>		20		11
- ภาควิชาอนุรักษ์ศิลปกรรม สาขาวิชา เรขศิลป์	9		5	
- ภาควิชาอนุรักษ์ศิลปกรรม สาขาวิชา มัณฑนศิลป์	6		3	
- ภาควิชาอนุรักษ์ศิลปกรรม สาขาวิชา หัตถศิลป์	5		3	
รวม		307		169
รวมทุกแขนงวิชา		714		436

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (ภาคผนวก ข) ซึ่งประกอบด้วย คำถามแบบเติมคำ แบบเลือกตอบ คำตอบเดียว และหลายคำตอบ แบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 1 ข้อ (ข้อ 1) เป็นคำถามที่ให้กรอกข้อความเกี่ยวกับภาควิชาหรือสาขาวิชาและคณะที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ และให้เลือกตอบเกี่ยวกับสถาบันที่สังกัด

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา จำนวน 13 ข้อ (ข้อ 2-14) ได้แก่ การใช้หอสมุดสาขาหรือห้องสมุดคณะ สาเหตุที่ไม่ใช้หอสมุดสาขาหรือห้องสมุดคณะ ความถี่ในการใช้หอสมุดสาขาหรือห้องสมุดคณะ ความสำคัญของหอสมุดสาขาหรือห้องสมุดคณะต่อการเรียนการสอนและการสร้างสรรค์ผลงาน วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุด ลักษณะของข้อมูลที่ค้นจากห้องสมุด วิธีการค้นหาข้อมูล ผลการค้นหาข้อมูล การขอความช่วยเหลือจากบุคลากรห้องสมุด สภาพทั่ว ๆ ไปของหอสมุดสาขาหรือห้องสมุดคณะที่ใช้ การใช้บริการของห้องสมุด สิ่งพิมพ์และสื่อทัศนวัสดุ และสิ่งพิมพ์สาขาวิชาต่าง ๆ ที่นักศึกษาใช้

ลักษณะคำถามข้อ 2-11 (ยกเว้นข้อ 5) เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบเพียง 1 คำตอบ เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ และปลายเปิดประเภทเติมคำ ส่วนคำถามในข้อ 5 และข้อ 12-14 เป็นคำถามแบบมาตราประเมินค่าและปลายเปิดประเภทเติมคำ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้ห้องสมุดจำนวน 1 ข้อ (ข้อ 15) ได้แก่ ปัญหาในด้านการบริการของห้องสมุด วัสดุห้องสมุด อาคารสถานที่ และบุคลากรห้องสมุด ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประเมินค่าและปลายเปิดประเภทเติมคำ

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความต้องการใช้ห้องสมุดจำนวน 2 ข้อ (ข้อ 16-17) ได้แก่ ความต้องการใช้บริการและวัสดุห้องสมุด และสิ่งพิมพ์ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่นักศึกษาต้องการใช้ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประเมินค่าและปลายเปิดประเภทเติมคำ

ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในด้านบริการต่าง ๆ สิ่งพิมพ์และสื่อทัศนวัสดุ อาคารสถานที่ และบุคลากรห้องสมุด จำนวน 1 ข้อ (ข้อ 18) ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิดประเภทเติมคำ

การทดสอบแบบสอบถาม

เมื่อสร้างแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับนักศึกษาศิลปะและการออกแบบระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ทั้ง 8 คณะ 5 สถาบันดังกล่าว โดยเลือกทดสอบกับนักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชา แขนงวิชาละ 10 คน โดยกระจายทดสอบไปตามภาควิชาต่าง ๆ ในแต่ละคณะของแต่ละสถาบัน ดังนี้

1. <u>แขนงจิตรกรรมฯ</u> ได้แก่ นักศึกษาจาก		
1.1 คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์/มศก.		4 คน
1.2 คณะวิจิตรศิลป์/มช.		4 คน
1.3 ภาควิชาทัศนศิลป์/คณะศิลปกรรมศาสตร์/จพ.		2 คน
	รวม	10 คน
2. <u>แขนงสถาปัตยกรรม</u> ได้แก่ นักศึกษาจาก		
2.1 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/มศก.		4 คน
2.2 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/มช.		1 คน
2.3 ภาควิชาสถาปัตยกรรม/คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/จพ.		2 คน
2.4 ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม/คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/จพ.		1 คน
2.5 ภาควิชาสถาปัตยกรรม/คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/สจล.		2 คน
	รวม	10 คน
3. <u>แขนงศิลปะประยุกต์</u> ได้แก่ นักศึกษาจาก		
3.1 คณะมัณฑนศิลป์/มศก.		4 คน
3.2 ภาควิชาานฤมิตศิลป์/คณะศิลปกรรมศาสตร์/จพ.		1 คน
3.3 ภาควิชาออกแบบอุตสาหกรรม/คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/จพ.		1 คน
3.4 ภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม/คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/สจล.		1 คน
3.5 ภาควิชาเนเทศศิลป์/คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/สจล.		2 คน
3.6 ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน/คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/สจล.		1 คน
	รวม	10 คน

จากการทดสอบแบบสอบถาม นักศึกษาศิลปะและการออกแบบแต่ละแขนงวิชาในแต่ละคณะและแต่ละสถาบันพบข้อบกพร่องของแบบสอบถาม ดังนี้

1. นักศึกษาสับสนกับคำว่า หอสมุดสาขาหรือห้องสมุดคณะ เนื่องจากคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ไม่มีห้องสมุดคณะ นักศึกษาทั้ง 3 คณะต้องใช้หอสมุดสาขา วังท่าพระร่วมกัน ขณะที่นักศึกษาจากคณะอื่น ๆ ในอีก 4 สถาบันต่างมีห้องสมุดคณะของตนเองทุกแห่ง

เมื่อนักศึกษา จากมหาวิทยาลัยศิลปากรตอบแบบสอบถามจะสับสนกับคำว่า หรือห้องสมุด คณะ ที่มีอยู่ในข้อคำถาม ขณะที่นักศึกษาจากสถาบันอื่น ๆ จะสับสนกับคำว่า หอสมุดสาขา เช่นเดียวกัน

2. ด้านบริการ สิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุแต่ละประเภทนั้น แต่ละห้องสมุดมี ไม่ครบทุกประเภทเหมือนกัน ตัวอย่างเช่น บริการของห้องสมุด (ข้อ 12) ประเภทบริการ หนังสือสำรอง มีให้บริการในห้องสมุดทุกแห่ง ยกเว้นห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง และห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บริการดรชนี้วารสาร มีให้บริการที่หอสมุดสาขา วังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพียงแห่งเดียว เป็นต้น

ด้านสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ (ข้อ 13) ห้องสมุดแต่ละแห่งมีสิ่งพิมพ์ และ โสตทัศนวัสดุไม่ครบทุกประเภทเช่นกัน ตัวอย่างเช่น สื่อบัตรนิทรรศการศิลปะไม่มีให้บริการ ในห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ทั้ง 3 สถาบัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นต้น

ข้อบกพร่องดังกล่าวที่พบนี้ ได้นำมาแก้ไขและปรับปรุงก่อนแจกจริงแก่กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ข้อ 1 คำว่าหอสมุดสาขาหรือห้องสมุดคณะที่ปรากฏในคำถามข้อใดก็ตาม ก่อน แจกแก่กลุ่มตัวอย่างจาก 3 คณะของมหาวิทยาลัยศิลปากรจะนำแบบสอบถามมาขีดคำว่า หรือ ห้องสมุดคณะออก เช่นเดียวกับแบบสอบถามที่จะแจกแก่กลุ่มตัวอย่างที่มีห้องสมุดคณะ จะขีด คำว่า หอสมุดสาขา ออก เพื่อไม่ให้นักศึกษาสับสน

ข้อ 2 บริการ สิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุประเภทใดก็ตาม ที่ไม่มีในห้องสมุดแห่งใด จะทำเครื่องหมาย X ทับหัวข้อนั้น พร้อมระบุในคำชี้แจงก่อนตอบคำถามว่า หากปรากฏ เครื่องหมาย X ทับหัวข้อใดก็ตาม หมายถึง บริการ และสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุประเภท นั้น ๆ ไม่มีในห้องสมุดของท่าน โปรดข้ามไปไม่ต้องตอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามระหว่างวันที่ 7 สิงหาคม 2537 ถึงวันที่ 14 ตุลาคม 2537 แก่นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ในภาควิชาต่าง ๆ คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และภาควิชา ทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาแขนง สถาปัตยกรรม ในภาควิชาสถาปัตยกรรมและภาควิชามีสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยขอนแก่น และแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ ในภาควิชาด้านศิลปะประยุกต์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง และคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์ ภาควิชาต่าง ๆ ในแต่ละคณะ แต่ละสถาบัน ช่วยแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาตามภาควิชา รวมทั้งผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาบางภาควิชาในคณะวิชาต่าง ๆ ของบางสถาบัน พร้อมทั้งรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จากแบบสอบถามที่แจกไปทั้งสิ้น 436 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 354 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.2 และมีแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 338 ชุด คิดเป็นร้อยละ 77.5

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ โดยใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. ร้อยละ (Percentage) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับรายละเอียดของ นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม และกรณีที่ต้องการแสดงจำนวนหรือปริมาณ ได้แก่ การใช้ห้องสมุด ความถี่ในการใช้ห้องสมุด วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด ข้อมูลที่ค้นจากห้องสมุด วิธีการค้นหาข้อมูล การขอความช่วยเหลือจากบุคลากรห้องสมุด สภาพทั่ว ๆ ไปของห้องสมุด การใช้บริการสิ่งพิมพ์และสื่อทัศนวัสดุ สาขาวิชาของสิ่งพิมพ์ที่นักศึกษาใช้ รวมถึงปัญหาต่าง ๆ และความต้องการใช้บริการ วัสดุห้องสมุด และสาขาวิชาของสิ่งพิมพ์

2. ค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นมาตราประเมินค่า ได้แก่ การใช้บริการ สิ่งพิมพ์และสื่อทัศนวัสดุ สาขาวิชาของสิ่งพิมพ์ที่ใช้ ปัญหาด้านบริการ วัสดุห้องสมุด อาคารสถานที่ บุคลากรห้องสมุด และความต้องการใช้บริการ วัสดุห้องสมุด และสาขาวิชาของสิ่งพิมพ์ที่นักศึกษาต้องการใช้ ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 6 ค่า โดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	=	5
มาก	=	4
ปานกลาง	=	3
น้อย	=	2
น้อยที่สุด	=	1
ไม่เคยใช้/ไม่เป็นปัญหา/ไม่ต้องการ	=	0

ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มีความหมายดังนี้

4.51 - 5.00	หมายความว่า	มากที่สุด (มส)
3.51 - 4.50	หมายความว่า	มาก (ม)
2.51 - 3.50	หมายความว่า	ปานกลาง (ป)
1.51 - 2.50	หมายความว่า	น้อย (น)
1.00 - 1.50	หมายความว่า	น้อยที่สุด (นส)

3. ค่า F-Test เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของการใช้บริการสิ่งพิมพ์และโสตทัศน-วัสดุ สาขาวิชาของสิ่งพิมพ์ ปัญหาการใช้บริการ วัสดุห้องสมุด อาคารสถานที่ บุคลากรห้องสมุด ความต้องการใช้บริการ วัสดุห้องสมุด และสาขาวิชาของสิ่งพิมพ์ ระหว่างนักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05